

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Vliv samosprávy na rozvoj obce Pchery

Kateřina Šelepova

© 2023 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kateřina Šelepova

Podnikání a administrativa

Název práce

Vliv samosprávy na rozvoj vybrané obce

Název anglicky

The influence of self-government on the development of a selected village.

Cíle práce

Cílem práce je zjistit, jaké faktory ovlivňují charakter lokálního politického procesu v obci Pchery. Dílčími cíli bude v rámci zvoleného tématu: charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj lokální politiky; identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy; definovat charakter lokálního politického procesu na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému a komparace lokálních výsledků voleb do zastupitelstva obce od roku 2014 do roku 2022.

Metodika

Bakalářská práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy využívané v politologii, především komparace. Práce bude taktéž postavena na datech získaných prostřednictvím Českého statistického úřadu (www.volby.cz).

Doporučený rozsah práce

30-40

Klíčová slova

samospráva, obec, vliv, rozvoj, zastupitelstvo, starosta, Pchery

Doporučené zdroje informací

BALÍK, S. *Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

BERNARD, J. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.

BROKL, L. *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*.

ČMEJREK, J. – BUBENÍČEK, V. – ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru : specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

KOUDELKA, Z. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-274-6.

Outlý, J. Volby do zastupitelstev vývoj a souvislosti. *Politologická revue* č. 2, 2003

VODIČKA, K. – CABADA, L. *Politický systém České republiky : historie a současnost*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6.

Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (včetně pozdějších novelizací).

Zákon č. 491/2001 Sb., zákon o volbách do zastupitelstev v obcích.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Sylvie Kobzev Kotásková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 25. 11. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 29. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 12. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci " Vliv samosprávy na rozvoj obce Pchery " jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03.2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí práce Ing. Sylvii Kobzev Kotáskové a starostce obce Pchery Ing. Kateřině Mahovské za cenné rady a podporu při zpracovávání práce.

Vliv samosprávy na rozvoj obce Pchery

Abstrakt

Bakalářská práce pojednává o všech vlivech, které jsou součástí rozvoje obce Pchery. Teoretická část se zabývá pojmy jako volby, volební právo, volební systémy a komunální volby. Dále teoretická část pojednává o tom, co vůbec obec je, jaké jsou její funkce a povinnosti, z čeho je tvořena, co je součástí správného hospodaření obce. Praktická část představuje komparaci voleb za poslední tři volební období (2014, 2018, 2022) a rozpočtu obce za poslední minulé roky (2019, 2020, 2021). Poslední část tvoří dotazníková metoda, kdy občanům obce Pchery budou podány otázky, které se týkají spokojenosti se současnou samosprávou obce Pchery.

Klíčová slova: starosta, samospráva, obec, rozpočet obce, zastupitelstvo, rada obce, volby, volební právo, volební systém, rozpočet obce, hospodaření obce, orgány obce.

The influence self-government on the development of a village Pchery.

Abstract

The bachelor's thesis discusses all the influences that are part of the development of the village of Pchery. The theoretical part deals with concepts such as elections, electoral law, electoral systems, municipal elections. Furthermore, the theoretical part discusses what a municipality is, what its functions and obligations are, what it is made of, what is part of proper management of a municipality. The practical part presents a comparison of the elections for the last three election periods (2014, 2018, 2022) and the municipal budget for the last past years (2019, 2020, 2021). the last part consists of a questionnaire method to the citizens of the municipality of Pchery which relate to satisfaction with the current self-government of the municipality of Pchery.

Keywords: mayor, self-government, municipality, municipal budget, council, municipal council, elections, right to vote, electoral system, municipal budget, municipal management, municipal councils.

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
3 Teoretická východiska	12
3.1 Volby	12
3.1.1 Volební právo.....	12
3.1.2 Volební systém.....	13
3.1.3 Komunální volby.....	13
3.2 Samospráva	15
3.2.1 Obce	16
3.3 Orgány obce	18
3.3.1 Zastupitelstvo obce	18
3.3.2 Rada obce	20
3.3.3 Starosta a místostarosta	21
3.3.4 Obecní úřad	22
3.3.5 Tajemník obecního úřadu.....	22
3.3.6 Výbory a komise	22
3.4 Hospodaření obce	23
3.4.1 Územní rozpočet	23
3.4.2 Rozpočet obce	23
3.4.2.1 Časový harmonogram sestavení rozpočtu	25
3.4.2.2 Kontrola plnění rozpočtu	25
3.4.2.3 Metody sestavování rozpočtu	26
4 Analytická práce.....	27
4.1 Obec Pchery	27
4.1.1 Rozvoj obce Pchery	29
4.1.2 Hospodaření obce Pchery.....	31
4.1.2.1 Rozpočet roku 2019	31
4.1.2.2 Rozpočet roku 2020.....	32
4.1.2.3 Rozpočet roku 2021	33
4.1.2.4 Komparace rozpočtu obce Pchery rok 2019, 2020, 2021	34
4.1.3 Volby do zastupitelstva obce Pchery	36
4.1.3.1 Volby do zastupitelstva 2014.....	36
4.1.3.2 Volby do zastupitelstva 2018.....	36

4.1.3.3	Volby do zastupitelstva 2022	37
4.2	Dotazníkové šetření.....	39
5	Výsledky a diskuse	41
6	Závěr.....	42
7	Seznam použitých zdrojů	43
7.1	Publikace	43
7.2	Právní předpisy.....	43
7.3	Elektronické zdroje	44
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk.....	46
8.1	Seznam obrázků	46
8.2	Seznam tabulek	46
8.3	Seznam grafů.....	46
8.4	Seznam použitých zkratk.....	46
9	Přílohy	47

1 Úvod

Tématem bakalářské práce je posouzení vlivu samosprávy na rozvoji obce Pchery. Pro správný rozvoj obce je nutné, aby samospráva obce realizovala smysluplné projekty s přínosem jak pro občany, tak i pro rozpočet nebo činnosti obce. V minulých obdobích nebyl na rozvoj obce kladen příliš velký důraz. V současné době se ale nová samospráva obce zaměřuje na rozvoj obce o dost více než samospráva minulá. Díky programům pro rozvoj venkova z dotací ministerstva pro místní rozvoj na různé obecní projekty a opatření, se spousta občanů stěhuje z měst do obcí a vesnic, a to nejčastěji poblíž větších měst. To, že vedení samosprávy obce směřuje správným směrem, závisí i na komunikaci s občany. Nejen poskytováním informací, ale i spoluprací s občany. Spokojení občané mají zájem se podílet na rozvoji společného, strategického a kulturního obecního života.

Teoretická část bakalářské práce pojednává o pojmech voleb: volební právo, volební systémy, komunální volby, které se konají v obci a jaký mají jejich výsledky vliv na rozvoj obce do budoucna. Dále je definováno, co je to obec a její samospráva. Jaké má funkce a povinnosti které jsou potřeba pro správné fungování obce. Jsou zde určeny orgány obce, do kterých patří: starosta, místostarosta, tajemník, rada obce, výbory a komise a zastupitelstvo. Praktická část se věnuje komparaci rozpočtu za poslední tři roky (2019, 2020, 2021) a komparaci voleb za poslední tři volební období (2014, 2018, 2022). Poslední částí, na kterou se bakalářská práce zaměřuje, je dotazníkové šetření. Toto šetření je zaměřeno na obyvatele obce Pchery, a to konkrétně na jejich spokojenost s činnostmi dosavadní samosprávy obce.

2 Cíl práce a metodika

Hlavní cílem bakalářské práce je zhodnocení hospodaření samosprávy obce, komunálních voleb v obci Pchery pomocí komparace za poslední tři volební období, a to za rok 2014, 2018, 2022. V každém volebním období bude porovnán počet politických stran, které tvořily kandidátní listinu, počet zastupitelů, počet hlasů a účast na volbách. Především z účasti na volbách bude patrné, jak dokáže politická strana zaujmout občany. K tomu je nutné charakterizovat pojmy, které jsou s komunálními volbami spojeny. Mezi ně patří: volby, volební právo, volební systémy a komunální volby. Také je důležité definování zastupitelstva a vysvětlení veškerých jejich kompetencí a podílu v samosprávě obce. Dále bude porovnán a zhodnocen rozpočet obce za poslední roky a zhodnoceny projekty, které přispěly k rozvoji obce Pchery. Z toho bude převážně vyhodnocena schopnost samosprávy obce pracovat s obecním rozpočtem.

K dosažení těchto cílů bude dosaženo pomocí vhodně zvolených metod. V teoretické části bude zvolena metoda vyhledávání a analýza dat. V praktické části bude využita nejen metoda vyhledávání a analýza dat, ale také komparace těchto dat. Konkrétně bude použita tato metoda pro hodnocení komunálních voleb v jednotlivých obdobích a pro hodnocení hospodaření obce, kde se bude komparovat obecní rozpočet a růst počtu obyvatel. Údaje o vývoji počtu obyvatel a data z komunálních voleb budou čerpána z online stránek Českého statistického úřadu. Pro hodnocení hospodaření obce se budou porovnávat příjmy a výdaje ve schváleném rozpočtu se skutečnými příjmy a výdaji. Tato data budou získána z online stránek Monitoru státní správy. Jako poslední metoda bude metoda dotazníkového šetření. Dotazník bude určen pro obyvatele obce Pcher a bude zjišťovat, jak jsou občané Pcher spokojeni se současnou samosprávou obce, konkrétně s hospodařením obce, kulturním dění v obci a obecním rozvojem. Zároveň se v dotazníku bude zjišťovat celkový názor na dění v obci, jak jsou občané spokojeni s dodávkou informací z obce a zda mají přehled o využití rozpočtu a kdo je současným starostou obce.

3 Teoretická východiska

3.1 Volby

Volby jsou formalizovaný výběr, můžeme je chápat jako nástroj, při které se vybírají političtí představitelé nebo zástupci na určitou pozici či hodnost. Vymežují cíle skupiny a poskytují prostředek pro dosažení jejích cílů. Jsou náplní lidských práv v současné demokratické společnosti. Slouží v podstatě jako hlas každého plnoletého a svéprávného občana, který tímto hlasem poté předává onomu zastupiteli některé své pravomoci. Ten poté získá právo rozhodovat o zásadních věcech, které výrazně ovlivňují voliče. Volby mohou probíhat ale i formou dosazení dědictvím, to znamená, že určitý rod vlastní právo či dědictví na nástup na určitou funkci či pozici, např. titul král či královna. (Čmejrek, 2006)

Mezi další dosazovací možnosti je metoda uzurpací (dobytí či podvod), ex offio, jmenováním (dosazování rozhodnutím nadřízeného orgánu), konkurzem (vybrání nezávislou skupinou), aklamací (kolektivní hlasitý projev souhlasu či nesouhlasu), kooptací (uzavřená skupina vybírá dalšího člena), plebiscitem (hlasování pouze pro jednoho kandidáta formou souhlas a nesouhlas) a losováním. Od ostatních zmíněných se dosazení volbou liší tím, že „využívá hlasování jako způsob přijímání rozhodnutí při hledání nejvhodnějšího kandidáta mezi několika kandidáty, a tím, že v tomto hlasování mezi kandidáty vybírá skupina, která volbou přenáší na budoucího funkcionáře nějaké své původní pravomoci – jde tedy o výběr zdola nahoru; volbou získává zvolený určitou moc nad těmi, kteří jej zvolili“ (Krejčí, 2006, s. 41). Jako základní funkci voleb patří především získání přehledu o rozložení sil v určitém politickém celku, např. v obci nebo městě. Volby jsou stanovené zákonem, svobodné a demokratické, kde se politické strany předhánějí a konkurují si svými programy a kandidáty. Voliči odevzdávají svůj hlas buď určitému kandidátovi nebo celé politické straně. Ony hlasy se poté převádějí na poslanceké mandáty podle přesně stanovených pravidel. (Krejčí, 2006)

3.1.1 Volební právo

Volební právo je pro všechny občany z hlediska práva rovné a přímé a všechny hlasy mají stejnou váhu. Právo volit mají všichni občané České republiky, kteří dovršili věku 18 let. Nemožnost volit padá pouze na občany, kteří jsou většinou ze zdravotního důvodu zbaveni svéprávnosti. Takovéto osobě je zamezeno volit ve všech případech voleb např. komunální nebo prezidentské. Občané české republiky se účastní voleb bez ohledu na jejich současné

bydliště. (Balík, 2009) Pokud občan české republiky žije mimo českou republiku, je mu umožněno volit na ambasádách české republiky, a to v případě volby do poslanecké sněmovny nebo při volbě prezidenta. V případě volby do senátu musí být občan přítomen v ČR a v případě komunálních voleb lze volit pouze pokud je zapsán s bydlištěm v určité obci či městě, např. občan, který má trvalé bydliště v obci Pchery, volí pouze na vybraném místě v obci. (Balík, 2009)

Svobodné volby jsou zajištěny podáním dostatku informací o kandidátech, výběr kandidátů či stran je naprosto diskrétní (volební lístek se dává do obálky pod závěsem, kde je pouze volič sám) a bez žádného nátlaku na volbu určitého kandidáta.

Volební právo se dělí na dva druhy, aktivní a pasivní. Aktivní volební právo dává možnost pro všechny občany svobodně volit zástupce politických stran, oproti tomu pasivní volební právo poskytuje občanům možnost kandidovat do politických stran a být zvolen. Do poslanecké sněmovny mohou kandidovat občané ve věku 21 a do senátu je věková hranice 40 let. (Čmejrek, 2006)

3.1.2 Volební systém

Volební systém je orgánem volebního práva, a proto musí odpovídat jeho principům, což znamená principům demokratickým.

Většinový volební systém je založen na volebním obvodu jednomandátovém. Většinový volební systém má tolik obvodů, kolik se volí mandátů. Kandidát, který získá většinu hlasů, vyhrává a získá ve volebním obvodu mandát. „Při použití většinového systému musí dvě hlavní politické strany brát ohled i na zájmy těch společných skupin, které nereprezentují.“ (Krejčí, 2006, s.82) V proporčním systému si voliči volí mezi politickými stranami. Hlavní výhodou většinového volebního systému je především to, že je jednoduchý, ale je možné, že by mohl zvýhodňovat silnější strany oproti stranám slabším a novým. Na druhou stranu ale proporční systém je naopak velice spravedlivý. Odhaluje možnost rozložení politických sil a přiděluje jim mandáty. Hlasy, které získají, se pak ale musí přepočítávat na mandáty, a to dělá systém složitější oproti systému většinovému. (Balík, 2009)

3.1.3 Komunální volby

Po roce 1990 jsou pro komunální volby prakticky nejdůležitější tři hlavní zákony. 368/1990 Sb. zákon České národní rady o volbách do zastupitelstev v obcích, 152/1994 Sb. zákon o

volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů a 491/2001 Sb. Zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. (Balík, 2009) Volby se konají podle všeobecného, rovného a přímého volebního práva s tajným hlasováním. Občan České republiky, který dovršil 18 let a má v obci nahlášen trvalý pobyt, disponuje pasivním a aktivním právem. Při volbách se v obci utvoří většinou jeden volební obvod, je možné ustanovit i více, pokud se v každém z nich volí podle počtu členů zastupitelstva. Volební strany mohou být dle zákona nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů, sdružení politických stran, politická hnutí. Volební strany podávají vždy jednu kandidátní listinu do voleb do zastupitelstva. (Krejčí, 2006) Volební strany podávají kandidátní listinu samostatně do zastupitelstva obce a volební strana nemůže být registrována do jiné volební strany. Nezávislí kandidáti nebo sdružení nezávislých kandidátů musejí ke kandidátní listině připojit i voliči podepsanou petici. Volební straně patří právo stanovit si na kandidátní listině tolik kandidátů, kolik se volí členů do určitého zastupitelstva oné obce. Pořadí na volebním lístku mají kandidáti určené pomocí losování, který jim určuje registrační úřad. Hlasovací lístek uvádí název a číslo strany, jméno, příjmení, věk, povolání, bydliště a členství v politické straně kandidáta. Při volbě do zastupitelstva obce se volí kombinovaným hlasem, ten voliči umožňuje zvolit ve volebním lístku tolik kandidátů, kolik členů má být zvoleno do zastupitelstva obce, nebo lze označit jednu celou volební stranu i kandidáta, kterého si zvolil. Hlasování občana nelze zastoupit, občan musí hlasovat osobně, např. nemůže syn zastoupit nemocnou matku, i když i syn má trvalé bydliště v obci. Po skončení voleb se hlasovací lístky sčítají a vyřazují se volební lístky, které jsou zaškrtnuty špatně a tím pádem jsou tedy neplatné. Český statistický úřad poté výsledky hlasování jednotlivých volebních komisí zpracuje a po zpracování výsledky voleb zveřejní. Pokud je v zastupitelstvu volný mandát, nastupuje náhradník z kandidátní listiny z volební strany s nejvíce hlasy. (Balík, 2009) Člen strany nastupuje po dni, kdy došlo k zániku mandátu. Nové volby se ze zákona mohou konat, pokud se počet členů zastupitelstva snížil více než o polovinu a nejsou náhradníci, pokud je počet členů snížen pod 5 a nejsou náhradníci, dojde ke vzniku nové obce, městské části či obvodu nebo pokud se rozpustí zastupitelstvo dle zvláštního právního předpisu. Pokud ale zbývá pouze 6 měsíců funkčního období, pak se nové volby nekonají. (Čmejrek 2008)

3.2 Samospráva

I když je nositelem moci stát, komunální politika spadá pod vedení samosprávy.

Základními prvky samosprávy jsou:

- Území nebo činnost, vůči kterým působí
- Osoby podřazené samosprávě
- Existence samosprávy jako právnické osoby veřejného práva se soustavou samosprávných orgánů
- Vlastní hospodaření a rozpočet

Obecně se v samosprávě používá spíše kolegiální řízení nad řízením individuálním a laické složení hlavních orgánů nad řízením byrokratickým, stejně jako princip volby nad jmenováním. (Koudelka, 2007 s.21)

Rozumí se tím tedy oprávnění obce, vymezené právem obstarávat určitý okruh svých záležitostí v celku samostatně a nezávisle, bez příliš značného zásahu státu, i když je obec jeho součástí. Cílem samosprávy je vlastní realizace moci, kdy obec spravuje prakticky sama sebe. Bez samosprávy by nebylo možné hovořit o plně demokratickém státu, i když samospráva omezuje z části vládní byrokracii z důvodu větší svobody jedince. Samospráva slouží jako nejnižší stupeň správy, což ji nejvíce přibližuje k občanům a umožňuje tak realizaci jejich potřeb. Moderní státy nejsou schopny zajistit dostatečný výkon veřejné moci pouze pomocí centrálního orgánu, proto je výkon veřejné moci rozdělen po celém území státu. (Balík, 2009)

Rozlišují se obvykle tři typy obecního řízení:

- plná samospráva – anglosaské země
- oddělená státní správa a samospráva – Francie
- smíšená veřejná správa – na orgány samosprávy jsou přeneseny některé úkoly státní správy. Samosprávné orgány nejednají jako samostatné, ale jako orgány státní správy, které jsou řízeny nadřízeným státním orgánem. Stát tedy v podstatě využívá infrastrukturu samosprávy. Tento typ využívá např. Německo nebo Česká republika. (Sorov. Koudelka, 2007)

Smíšená veřejná správa se rozlišuje na dvojí působnost obcí: přirozenou a přenesenou. Přirozená působnost je vše, co se týká zájmu obce a co může obec vykonávat. Naopak přenesená působnost dlí v plnění určitých veřejných záležitostí, které obci deleguje stát. To

znamená, že obec vykonává tzv. přenesenou státní správu. Výhodou je, že toto spojení je přehledné a racionální. Naopak nevýhodou je, že představitelé jsou nuceni vykonávat úkony, které nemohou odmítnout, ale i přes to nesou za tyto úkony zodpovědnost před voliči a politickou odpovědnost. (Čmejrek 2008)

I přes to, že obec spadá pod stát, stále využívá vlastní symboly – vlajku, znak, pečeť. V plné kompetenci obce je také pojmenovávání ulic a veřejného prostranství. Podle zákona o obcích náleží obci tyto samostatné náležitosti:

- Hospodaření s financemi movitými i nemovitými
- Poskytování a přijímání půjček
- Možnost vydávat komunální dluhopisy
- Zpracovávání programu rozvoje územního obvodu obce
- Zpracovávání rozpočtu obce
- Vydávání obecně závazných vyhlášek
- Zřizování a spravování předškolních a školních zařízení
- Ochrana veřejného zdraví – deratizace, noční klid
- Poskytování pracovně právních působností zaměstnavatele
- Vedení obecní kroniky

3.2.1 **Obce**

Obec se dá definovat jako základní samosprávné společenství občanů, tvořené územním celkem, který má přesně vymezené hranice. Tato definice je vymezena v zákonu č. 128/2000 Sb. Obec se v právních vztazích zastupuje a vystupuje pod svým vlastním jménem a nese za tyto právní vztahy odpovědnost. Obec lze vymezit jedním nebo i dvěma katastrálními územími. Každá obec je veřejnoprávní korporací a disponuje vlastním majetkem. Zobecněně je obec jakékoliv sídlo, co má vlastní samosprávu, to zahrnuje i města. (Čmejrek,2008)

Zákon č. 28/2000 Sb. vymezuje čtyři kategorie obcí: obec, městys, město a statutární město. Jejich označení ale nemá žádný jiný význam než symbolický. Obec, která má 4000 obyvatel, má stejné kompetence, jako město, které má obyvatel přes 6000. Jediný rozdíl je v označení jejich obecních orgánů. Pokud má obec zájem se stát městem, musí mít alespoň 3000 obyvatel, a to je v podstatě její jediná zákonná podmínka. Nestane se ale městem okamžitě, musí o to požádat předsedu poslanecké sněmovny, který o tom rozhodne čistě z vlastní vůle. Pro toho je ale důležitý jen počet obyvatel. Na základě rozhodnutí vlády se poté žádost

posuzuje Ministerstvem vnitra, které ověřuje, zda obec splňuje kritéria, která jsou stanovena v usnesení vlády ze dne 2.5.2001 č. 418, poté se až vládě připravuje návrh vyjádření. (Balík, 2009)

Vládní kritéria pro obec, která se chce změnit na město jsou:

- a) Náměstí se zpevněným povrchem a chodníky, převažující vícepodlažní nadzemní zástavba. Všechny ulice a veřejná prostranství v obci jsou pojmenovány.
- b) Celková zástavba obce se vyznačuje obytnými domy se dvěma a více byty a budovami sloužícími všeobecně potřebným službám. Větší část obce je vybavena veřejným vodovodem a kanalizací, místními komunikacemi a chodníky s bezprašným povrchem a veřejným osvětlením.
- c) Rozvinutá síť veřejných a všeobecně potřebných služeb, přesahující znatelně potřeby místního obyvatelstva a sloužící i pro spádové území – město má totiž sloužit jako správní a hospodářské centrum pro spádové území.
- d) Udržovaná veřejná zeleň a udržované stavební objekty, včetně kulturních památek, organizovaný svoz tuhých domovních odpadů.
- e) Obec je vybavena základní školou, zdravotnickým zařízením a alespoň třemi stálými lékařskými místy a lékárnou, společenským sálem, poštou a peněžními službami, sportovištěm, tělocvičnou, ubytovacím zařízením s nejméně 20 lůžky a vede obecní kroniku.
- f) Vzdálenost obce, která žádá o stanovení městem, od dalšího města v dané oblasti. (Zákon o obcích č.128/2000 Sb.)

Tyto zákonné podmínky se ale nevztahují na obce, které mají historický nárok na označení města, nebo které městem již jsou. Tato podmínka znamená, že obec, které bylo dáno oprávnění využívat toto označení město nebo byla označována jako město před 17. 5. 1954 se stává městem, pokud podá žádost předsedovi Poslanecké sněmovny. Ten určí den, kdy se obec stane městem. (Balík, 2009)

Funkce obcí jsou: politické, ekonomické, sociální, ekologické, bezpečnostní, infrastrukturní a prognostické.

- a) Politické funkce: vyhlášení místního referenda a provádění jeho výsledků, utváření partnerství s okolními obcemi, udělování čestného občanství, udělování cen, pojmenovávání ulic a veřejných prostranství, ustanovení a volba orgánů v obci, rozhodování o členství v dobrovolných a mezinárodních svazcích.

- b) Ekonomické funkce: všechny úkony spojené s hospodařením obce (sestavování rozpočtu, schvalování závěrečného účtu, hospodaření dle rozpočtu, hospodaření s majetkem, zřizování peněžních fondů, poskytování a přijímání sponzorských darů).
- c) Sociální funkce: vztahy, které se týkají zdravotnické péče, kulturní a sportovní oblasti, vzdělávání (mateřské, základní, a za splnění určitých podmínek tak i středoškolské školy).
- d) Ekologické funkce: zajištění čistoty v obci, svoz a likvidace odpadků v obci a odvod a čištění odpadních vod.
- e) Bezpečnostní funkce: obecní policie
- f) Infrastrukturní funkce: veškerá správa, provoz, údržba a rekonstrukce zařízení, komunikací, vodovodů, kanalizace a ostatních potřeb pro občany.
- g) Prognostické funkce: schvalování programu na rozvoj obce, regulačního a územního plánu, přijímání koncepčních dokumentů v ekonomickém, politickém, sociálním, právním a organizačním rozvoji v oblasti budoucna. (Balík, 2009)

3.3 Orgány obce

Obec může jednat pouze prostřednictvím obecních orgánů, protože je veřejnoprávní korporací. Proto jedná prostřednictvím fyzických osob, které tvoří obecní orgány. Podle zákona č. 128/2000 Sb. mezi obecní orgány patří: starosta, obecní zastupitelstvo, rada obce, obecní úřad, komise a zvláštní orgány obce. (Čmejrek, 2008)

3.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce se sestavuje na jedno funkční období, kdy počet členů musí být v souladu se zákonem, který se stanovuje 85 dní před konáním komunálních voleb. Počet členů v zastupitelstvu se řídí podle počtu obyvatel obce a velikosti územního obvodu. Tento fakt upravuje zákon o obcích č. 128/2000 Sb. § 68 (Čmejrek, 2008)

Tabulka 1 - počet obyvatel na počet členů zastupitelstva

Počet obyvatel	Počet členů
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000	7 až 15 členů

nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů.

Zdroj: vlastní zpracování, Zákon č.128/2000 Sb.

Po ukončení komunálních voleb se zvolená osoba stává členem zastupitelstva. Tato osoba poté vykonává svou funkci veřejně, osobně a není vázána jakýmikoliv příkazy či pokyny. Její povinností je svůj mandát vykonávat čistě podle svého vlastního uvážení. Mezi povinnosti zastupitele patří především aktivní zúčastňování na zasedání obce a vyhýbání se střetům zájmů. Každý takovýto zastupitel má tři základní práva: právo iniciativy (předkládání návrhů), právo interpretace (pokládání dotazů a připomínek) a právo získávání informací (informace od zaměstnanců atd.). (Čmejrek, 2008)

Zastupitelstvo obce zastává činnosti:

1. Schvalování programu na rozvoj obce, územního plánu, regulačního plánu, rozpočtu a závěrečného účtu obce
2. Zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce
3. Zakládání a rušení příspěvkových organizací a schvalování zřizovacích listin
4. Zakládání a rušení právnických osob, rozhodování o jejich účasti v již založených právnických osobách
5. Vydávání obecně vázaných vyhlášek obce
6. Rozhodování o vyhlášení místního referenda
7. Navrhování změn v katastrálním území obce a změn v hranicích obce a slučování obcí
8. Volba a odvolání starosty, místostarosty a dalších členů rady a určování funkcí
9. Rušení a zřizování výborů, volba a odvolávání jejich předsedů
10. Rozhodování při majetkoprávních úkonech (dotace nad 50 000 Kč, nabytí zcizené nemovitosti, poskytování darů osobám, vklady do právnických osob obce.) (Zákon o obcích č.128/2000 Sb.)

K plánovanému usnesení, rozhodnutí nebo volbě zastupitelstva je potřeba nadpoloviční většina všech členů. Pokud se zastupitelstvo nesejde po dobu delší než 6 měsíců, je

Ministerstvem vnitra rozpuštěno. Než je zvoleno nové zastupitelstvo, vykonává svou pravomoc rada obce, popřípadě určený správce. Zastupitelstvo se zpravidla schází dle potřeby, ale musí se scházet nejméně jedenkrát za 3 měsíce na území obce. Zasedání a svolávání řídí zpravidla starosta a je povinen ho svolat, pokud o to požádá minimálně 1/3 zastupitelstva. Pokud při zasedání není přítomna nadpoloviční většina, předsedající zasedání ukončí a do 15 dnů se koná náhradní. (Balík, 2009) Zasedání je veřejné a obecní úřad informuje občany o místě, době a navrženém programu. Tyto informace se vyvěsí na obvyklém místě alespoň týden před zasedáním. O průběhu se pořizuje zápis, který se podepisuje starostou či místostarostou a ověřovateli. V zápise se uvádí: počet přítomných členů zastupitelstva, schválený pořad jednání zastupitelstva, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis je nutno pořádit do 10 dní po konci zasedání a musí být uložen k nahlédnutí na obecním úřadě. O námitkách člena k zápisu se rozhodne na nejbližším zasedání zastupitelstva. (Čmejrek, 2008)

3.3.2 Rada obce

Rada obce je výkonný orgán se samostatnou oblastí působnosti, který se za svůj výkon práce zodpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti může rada rozhodovat pouze pokud je tak stanoveno zákonem. Je tvořena starostou, místostarostou (místostarostové) a ostatními členy, kteří jsou voleni z členů zastupitelstva. Počet členů v radě je pokaždé lichý, nejméně může být 5 členů a nejvíce může být členů 11. Nesmí ale přesahovat 1/3 počtu, ze kterého je tvořeno zastupitelstvo. Pokud počet členů rady v průběhu funkčního období klesne na méně než 5 a není doplněn nejméně na 5 při dalším zasedání, vykonává její pravomoci zastupitelstvo, které může tyto pravomoci z části nebo zcela svěřit starostovi. Rada obce se nevolí, pokud má obec méně než 15 členů zastupitelstva. Některé obce radu nemají a v tomto případě tyto povinnosti vykonává starosta kromě výjimek. Ty jsou dány na starost zastupitelstvu obce, a jsou stanoveny v zákonu č. 128/2000 Sb. § 102 odst.4. Pokud je rada odvolána jako celek a současně se nezvolí nová, pak stará rada vykonává své pravomoci do zvolení rady nové. (Čmejrek,2008) Schůze rady jsou dle potřeby a jsou neveřejné, ale je možnost přizvat dalšího člena zastupitelstva nebo jinou osobu dle potřeby. Usnesení rady obce je možné v případě, že je přítomna více než polovina členů rady. Rada obce se usnází v případě, že je přítomna více než polovina členů. Pro platné usnesení rady je potřeba nadpoloviční většina hlasů. (Balík, 2009)

Rada vykonává následující činnosti:

1. Přípravování návrhů pro jednání zastupitelstva
2. Zabezpečování plnění zastupitelstvem přijatých usnesení a hospodaření obce dle schváleného rozpočtu
3. Provádění rozpočtových opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem
4. Plnění úkolů vůči právnickým osobám a organizačním složkám, založeným nebo zřízeným zastupitelstvem (výjimkou je policie obce) zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu.
5. Vydávání nařízení obce
6. Rozhodování o uzavírání nájemních smluv
7. Stanovování pravidel pro přijímání a vyřizování petic (Čmejrek, 2008)

3.3.3 Starosta a místostarosta

Starosta je osoba, která navenek zastupuje obec. Do funkce je stejně jako místostarosta volen zastupitelstvem obce. Starosta a místostarosta musí být občanem České republiky a za svůj výkon se zodpovídá obecnímu zastupitelstvu. Pokud je starosta z funkce odvolán, nebo se jí vzdal, a není současně zvolen nový, funkci starosty vykonává do zvolení nového starosty místostarosta, který byl určen zastupitelstvem. Pokud místostarosta nebyl určen, nebo byl z jeho funkce odvolán, nebo se funkce vzdal současně se starostou, pověřuje zastupitelstvo výkonem starosty člena z obecního zastupitelstva. (Balík, 2009)

Kompetence a povinnosti starosty jsou:

1. Svolávání a řízení zasedání zastupitelstva a rady obce
2. Podepisování zápisů jednání zastupitelstva a rady společně s ověřovateli
3. Podepisování právních předpisů obce
4. Pozastavování výkonů usnesení rady obce
5. Jmenování a odvolávání tajemníka obecního úřadu
6. Odpovědnost za informování veřejnosti o činnosti obce
7. Zabezpečování výkonu přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu
8. Rozhodování o záležitostech samostatné působnosti obce, které mu svěřila rada obce
9. Plnění úkolů stanovených zákonem (zákon o obcích č. 128/ 2000 Sb. § 103)

3.3.4 **Obecní úřad**

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem obecního úřadu a zaměstnanci obecního úřadu. V jeho čele stojí starosta. Pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu může rada obce zřídit odbory a oddělení, ve kterých jsou zaměstnanci obce začleněni do řízení obecního úřadu. V oblasti samostatné působnosti obecní úřad plní úkoly, které mu byly uloženy zastupitelstvem nebo radou obce, pomáhá v činnosti výborům a komisím, vykonává přenesenou působnost v základním rozsahu, který je svěřen obci s výjimkou věcí, které jsou zákoně svěřeny radě nebo jinému orgánu obce a rozhoduje o poskytnutí informací žadateli dle zvláštního zákona č. 106/1999 Sb. (Balík, 2009)

3.3.5 **Tajemník obecního úřadu**

Tajemník obecního úřadu se zodpovídá starostovi za plnění úkolů v samostatné i přenesené působnosti obecního úřadu a zajišťuje jejich výkon s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě nebo zvláštnímu orgánu obce. Plní úkoly zadané radou, zastupitelstvem nebo starostou a zúčastňuje se zasedání zastupitelstva a rady obce s poradním hlasem. Tajemník nesmí vykonávat funkce v politických stranách a hnutích. (Balík, 2009)

3.3.6 **Výbory a komise**

Výbory jsou iniciativní a kontrolní orgány, zřízené zastupitelstvem obce. Jsou zřizovány vždy nejméně tříčlenné finanční a kontrolní výbory a jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník a osoby, které zabezpečují rozpočtové a účetní práce na obecním úřadě. Výborovým předsedou je vždy člen zastupitelstva obce.

Výbor plní úkoly a zodpovídá se zastupitelstvu. Počet členů výboru je vždy lichý a schází se podle potřeby. Usnesení výboru, které se vyhotovuje písemně, je platné, pokud souhlasí nadpoloviční většina členů. Finanční výbor provádí kontroly hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní ostatní úkoly, kterými ho pověřilo obecní zastupitelstvo. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, dodržování právních předpisů výbory a obecním úřadem a plní další úkoly spojené s kontrolou. (Čmejrek, 2008) Pokud je v obci více než 10% jiné národnosti než české, zřizuje se výbor národní menšiny. Členy výboru jsou poté zástupci národních menšin, pokud jsou delegováni utvořeným svazem podle zvláštního zákona. Vždy ale musí tvořit počet členů ve výboru nejméně polovinu národnostní menšina.

Komise je iniciativní a poradní orgán rady obce. Předkládá radě své stanoviska a náměty a také je výkonným orgánem, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti určitých věcí. Předsedou může být pouze osoba která prokázala svou zvláštní odbornou způsobilost v přenesené působnosti. Komise se zodpovídá radě obce, ale pokud se jedná o přenesenou působnost, zodpovídá se komise starostovi. (Čmejrek, 2008)

3.4 Hospodaření obce

3.4.1 Územní rozpočet

Jeden z nejdůležitějších nástrojů finančního řízení obce je územní rozpočet. Slouží hlavně pro realizaci rozvoje jak ekonomického, tak sociálního. Územní rozpočet provádí: financování politických programů, prosazování zájmů obyvatel obce. Nejdůležitější prvek, který ovlivňuje jeho kvalitu, je ekonomický potenciál pro konkrétní území. (Balík, 2009)

3.4.2 Rozpočet obce

Rozpočet obce je finanční plán na hospodaření obce v rozpočtovém roce. Rozpočet obce řídí financování všech činností samosprávy obce a každá obec by se jím měla řídit. Protože se prostřednictvím rozpočtu zajišťují veřejné statky, jedná se tedy o nástroj veřejné politiky. (Kadeřábková a Peková, 2012) Rozpočet obce má tři základní funkce: alokační funkce, redistribuční funkce a stabilizační funkce. Alokační funkce je funkcí, která z finančních prostředků rozpočtu financuje zajišťování veřejných statků a potřeby obce. Redistribuční funkce je funkcí, která finanční prostředky přerozděluje na financování z regionálního a obecního rozpočtu a může ovlivnit v dané obci rovnoměrný rozvoj jak sociální, tak ekonomický. Stabilizační funkce je funkcí, která svou činností (hlavně růstem ekonomického potencialu) ovlivňuje kvalitu života na určitém území, např. vybudováním technické infrastruktury v obci. (Balík, 2009)

Při sestavování rozpočtu by měl být rozpočet hlavně vyrovnaný. Pokud chce obec sestavit svůj rozpočet kvalitně musí:

- a) znát v konkrétním roce vazby ke státnímu rozpočtu
- b) znát v konkrétním roce očekávaný vývoj hospodaření územního rozpočtu
- c) znát daňové předpisy
- d) znát jakou výši dotací chtějí v konkrétním roce dostat.

Orgány, které se na sestavování rozpočtu podílejí, jsou: obecní úřad, obecní zastupitelstvo a finanční výbor. Orgány, které rozpočet projednávají, jsou: rada obce a obecní zastupitelstvo. Schvalování má na starost pouze obecní zastupitelstvo. Zveřejnit návrh rozpočtu je povinností každé obce a to nejméně 15 dnů před projednáváním zastupitelstvem a dále obec musí zveřejnit na internetových stránkách obce do 30 dnů k nahlédnutí rozpočet schválený. Každý rozpočet obce musí mít zaznamenány příjmy, výdaje a všechny peněžní transakce. Pokud se na některém projektu obce podílí Evropská unie, musí rozpočet obsahovat objem finančních prostředků, určených na spolufinancování projektu. (Balík, 2009)

Příjmy obce se dělí podle právnických a ekonomických vlastností do 6 skupin:

1. Příjmy, které vyplývají z vlastnických majetkových práv a hospodářských činností právnických osob
2. Příjmy z vlastních správních činností, které jsou tvořeny správními poplatky a pouty.
3. Výnosy a podíly na daních podle zákona 4. 243/2000 Sb.
4. Dotace ze státních fondů, státních rozpočtů a dotace kraje
5. Podíly na příjmech u poplatků, státních rozpočtů a dotace z kraje
6. Přijaté peněžní prostředky a dary

Výdaje rozpočtu jsou tvořeny 7 skupinami:

1. Úhrada vlastních činností obce spojených s péčí o obecní majetek
2. Zajištění výkonu státní správy v přenesené působnosti
3. Závazky obce, které vyplývají ze smluvních vztahů
4. Závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi
5. Výdaje, které slouží na úhradu výdajů, vzniklých obecním rozhodnutím jako zřizovatel a zakladatel obecních organizací a právnických osob
6. Úhrada úroků všech přijatých půjček, úvěrů a emise z vlastních dluhopisů
7. Výdaje na veřejně prospěšné činnosti (dary, dotace a příspěvky na sociální účely)

V rozpočtu obce se příjmy a výdaje dále dělí podle charakteru na druhové, odvětvové, konsolidační, zdrojové a transferové charakter. Druhové příjmy jsou např. přijaté poplatky občanů a druhové výdaje jsou např. běžné obecní a kapitálové výdaje. Odvětvové příjmy a výdaje jsou rozděleny podle rozpočtových skupin, oddílů, pododdílů a paragrafů. Konsolidační příjmy a výdaje jsou řazeny podle konsolidací. Zdrojové příjmy a výdaje dělí dále na podkladové, prostorové a nástrojové. Transferové příjmy a výdaje se člení podle hlediska transferu. (Kadeřábková a Peková, 2012)

3.4.2.1 Časový harmonogram sestavení rozpočtu

Jako první je sestavení střednědobého výhledu rozpočtu. Střednědobý výhled rozpočtu by se měl sestavovat kdykoliv během roku, a slouží jako finanční plánování rozvoje hospodaření obce. Obsahuje všechny ukazatele, do kterých patří: výdaje, celkové příjmy, pohledávky a závazky dlouhodobě realizovaných cílů. Od září do listopadu předcházejícího roku by mělo proběhnout sestavení, projednání, schválení a zveřejnění. Poté je nutné v listopadu až v prosinci předcházejícího roku sestavit pravidla rozpočtového provizoria. Během roku se většinou každé čtvrtletí provádí rozpočtová opatření a na závěr nejpozději do konce června následujícího roku se sestavuje, projednává, schvaluje a zveřejňuje závěrečný účet.

Závěrečný účet je souhrn všech údajů o hospodaření obce za daný kalendářní rok. Informuje o tom, jak obec plnila rozpočet příjmů a výdajů, údaje o hospodaření obce s majetkem a všech finančních operací, vyúčtování vztahu obce ke státnímu rozpočtu, rozpočtu krajů, obcí, státních fondů a národních fondů. Musí obsahovat zprávu přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok. (Krejčí, 2006)

3.4.2.2 Kontrola plnění rozpočtu

Za plnění rozpočtu obce zodpovídají obecní orgány. Jejich úkolem je kontrola plnění rozpočtu a následně předkládají zprávy o jeho plnění. Měli by hledat účinná a vhodná opatření, která v případě výskytu negativního vlivu v rozpočtovém hospodaření by tento negativní vliv rychle a efektivně odstranila. Obecní zastupitelstvo je povinno tyto kontrolní orgány řídit, a to jak kontrolní, tak i finanční výbory. Kontrola orgány finančními a kontrolními se řadí do třech úrovní. Kontrola předběžná, kontrola průběžná a kontrola následná. Kontrola předběžná je spojena s kontrolními činnostmi před schválením závazků. Jejím úkolem je, aby se zajistilo rozpočtové krytí předpokládaného výdaje. Kontrola průběžná se zaměřuje hlavně na dodržování veškerých stanovených podmínek a postupů při uskutečňování a vyúčtování všech operací, které se schválily. Kontrola následná má za úkol analýzu údajů o ročním hospodaření a plnění rozpočtu obce, a probíhá na konci každého kalendářního roku. (Balík, 2009)

3.4.2.3 Metody sestavování rozpočtu

Česká republika využívá pro sestavení rozpočtu obce hned několik metod. Mezi ty nejznámější se počítají:

1. Metoda přírůstková – je založena na rozpočtu uplynulého roku
2. Metoda fixně stanoveného rozpočtu – vychází z pevně stanovené částky, která je určena pro provoz organizace
3. Metoda nulového základu – její činnosti jsou seřazeny podle důležitosti
4. Metoda rozpočtování podle výsledku – porovnání, jestli využití rozpočtu bylo efektivní a hospodárné
5. Metoda programového rozpočtování – rozpočet se utváří podle jeho účelnosti, ale neutváří se podle organizační struktury a odpovědnosti za jednotlivé kapitoly
6. Metody participativního rozpočtování – občané obce se mohou zapojit do rozhodování o rozvoji obce

4 Analytická práce

4.1 Obec Pchery

Založení Pcher se datuje okolo roku 1222. „Je jisto, že Pchery již v desátém století, aneb snad i dříve stát musely“. (Máchová, 2022, s. 10) Obec původně vznikla ze dvou dříve samostatných obcí Pchery a Humny. V současnosti obec nese název Pchery a název Humny obdržela Pcherská část. Součástí je také osada Theodor, která leží jihovýchodně od Pcher. Nalezené a zachovalé archeologické nálezy ale dokazují osídlení oblasti již od mladší doby kamenné. (Máchová, 2022)

Obrázek 1 - mapa Pcher

Zdroj: (Šárka Machová a spol., Pchery 800 let)

Původ názvu obce Pchery nemá jednotné prameny. Nejznámější jsou ale dvě teorie vzniku jména Pchery. První teorie tvrdí, že je jméno odvozeno od činnosti, spojené se získávání obilí, a to čištění zrn od plev nebo čištění obilí od prachu. Oráči se totiž dříve nazývali pchaři a Pchery mohli být právě místem, kde bylo obilí čištěno. Podle vyprávění pamětníků je název Pcher spojen s výskytem plevele jménem pcháč rolní, ten se doteď v okolí Pcher hojně vyskytuje. Druhá teorie tvrdí, že jméno obce je odvozeno od německého slova becherer, což znamená výrobce dřevěných nádob, nebo povolání smolaře (výrobce smůly pro bednáře). Původ názvu obce Humny, později části Pcher, je odvozeno od množného čísla Humna. To

bylo označení pro místo, kde se shromažďuje obilí do stohů a kde se dostává zrno z klasu. Později se na uskladňování používali stodoly a od toho plyne název pod humny – za stodolami. Pchery patřili společně s Jemníky a Humny od roku 1459 městu Slaný. Od roku 1514 získal vsi od města Hynek Bořita z Martinic a v držení jeho rodu Pchery zůstaly až do jeho vymření po meči v roce 1789. Rod Clam – Martiniců vlastnil Pchery do roku 1848, kdy bylo zrušeno poddanství a Pchery připadly slánskému okresu. (Máchová, 2022)

Znak obce je sestaven v červeného štítu a stříbrné dalmatiky která je zlatě olemována a na jejichž prsou leží šest černých koulí. Rukávy dalmatiky prorůstají stříbrné lekníny a dole je kořen. Červený štít a listy leknínu jsou znakem pánů z Martinic a zlatě lemovaná bílá dalmatika s koulemi je odkazem na sv. Štěpána, jemuž je v obci zasvěcený kostel. Autorem znaku je heraldik Stanislav Kasík. Znak byl udělen obci roku 2001 po rozhodnutí Poslanecké sněmovny.

Obrázek 2 - znak Pcher

Zdroj: Webové stránky obce Pchery

Obec Pchery se nachází ve Středočeském kraji v okrese Kladno, přibližně 2 km od města Kladna a přibližně 30 km od Prahy. Obec leží v nadmořské výšce 320 m. n. m a její rozloha činí 650 ha. K roku 2021 má obec 1951 obyvatel. I když obec disponuje hned několika většími podniky, tyto podniky jsou ale z většiny naplněny rodinnými příslušníky a z tohoto důvodu malé procento lidí dojíždí za prací do Pcher. Většina občanů za prací proto dojíždí do blízkých měst jako je například: Kladno, Slaný a především Praha. V obci Pchery se nachází základní škola, mateřská školka, česká pošta, hasičská zbrojnice, fotbalový klub SK Pchery, lékárna, potraviny, restaurační zařízení, lékařské zařízení na obecním úřadu, a spousta dalších soukromých podniků jako například: Pragotrade spol. s.r.o (likvidace odpadů), FOSYN (výrobce nábytku), CompNett.cz s.r.o (oprava počítačů), Šindler & Syn

s.r.o. (práškové nátěry), Dřevosystém spol. s. r.o. (Klempířské a pokrývačské práce) a další. V obci se také nachází autobusové stanice, které spojují obec Pchery s okolními vesnicemi, obcemi a městy jako je např. Slaný, Kladno a Praha. V obci je také hned několik spolků a klubů, jako například: spolek Pcherské maminky, SK Pchery – oddíl kopané, Hasiči – SDH Pchery a další. Tyto spolky a kluby výrazně přispívají na chodu obce a obecních akcích. (Máchová, 2022)

Tabulka 2 - vývoj počtu obyvatel

Počet obyvatel k roku:	Počet obyvatel
2021	1951
2020	1930
2019	1932
2018	1954
2017	1956
2016	1951
2015	1911
2014	1911

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ

4.1.1 Rozvoj obce Pchery

Rozvoj obce Pchery do roku 2018 značně stagnoval. Dosavadní samospráva obce nejevila zájem o velký rozvoj obce a spíše se starala pouze o nutné záležitosti. Po roce 2018 se ale po změně starosty a samosprávy začala razantně rozvíjet. Došlo např. k rekonstrukci střechy zvonice, toalet a umělého sportovního povrchu hřiště základní školy. Do budoucna obec Pchery plánuje rozšíření kapacity mateřské a základní školy, rekonstrukce školní družiny a školní jídelny a větší projekty, jako je revitalizace obecního parku, rekonstrukce inženýrských sítí, oprava kanalizace (spláskové a dešťové) v části obce Pchery Theodor a zbourání a výstavby nové budovy obecní fary a obnova farních schodů.

Protože obec Pchery spolu se starostkou Ing. Kateřinou Mahovskou neustále pracují a současně rozvíjí hned několik projektů, rozhodla jsem se popsat jeden projekt více do detailu. (rozhovor se starostkou, 2022)

Pro bakalářskou práci jsem si vybrala projekt, který je v obci aktuální. Jeho první etapa byla dokončena v roce 2022 a druhá etapa je naplánována na rok 2023.

Projekt je realizován na území obce Pchery, konkrétně přímo v centru obce. Důležitost tohoto projektu je převážně v tom, že obec nemá náměstí ani náves. Proto všechny obecní akce, jako je například pout', Svatomartinský průvod, rozsvícení vánočního stromu a hudební akce se pořádají v obecním parku. Park ale slouží díky své poloze i pro výuku a akce základní a mateřské školy, díky jeho umístění v jejich bezprostřední blízkosti. Právě díky jeho poloze poblíž školy, obchodu, hospody a autobusové stanice, pcherským parkem každý den prochází velká spousta občanů do práce, i do školy. Předchozí stav nesplňoval bezpečnostní požadavky pro volný pohyb osob. V druhé etapě se zhotoví v parku altán a zrekonstruuje boční cesta. Tento projekt zhotovovala pro obec Pchery firma Sta – komp s.r.o. (rozhovor se starostkou, 2022)

Popis cílů projektu:

1. Obnova centrálního parku ve Pcherách

Park v obci bude zrekonstruován, převážně cesty a obnoví a upraví se zeleň a celkový vzhled parku.

2. Zkvalitnění pohybu občanů s omezenou schopností pohybu.

Současný stav není bezbariérový a zpevněný, což ztěžuje pohyblivost starších občanů na vozíku nebo o francouzských holích, nebo matek s kočárky.

3. Zvětšení prostoru pro pořádání obecních akcí

Protože obec nemá náměstí, všechny akce se pořádají v parku. Kvůli nekvalitním cestám a neupravené zeleni je obtížné pořádat větší akce, jako například poutě, které vyžadují značný prostor a rovný povrch.

Časový harmonogram realizace projektu:

1. Podpis právního aktu mezi žadatelem a firmou: 25.6.2021
2. Předání objektu (staveniště) zhotoviteli a zahájení výstavby: 1.6.2022
3. Žádost o platbu dotace obci: do 31.7.2022 platba byla obdržena 19.7.2022
4. Ukončení výstavby: 31.7.2022
5. Proplacení finančních prostředků: 22.8.2022 (rozhovor se starostkou, 2022)

Finanční připravenost:

Finanční náklady celého projektu zhotoveného firmou Sta – komp s.r.o. činily 1 812 718,69 Kč bez DPH, s DPH pak tato částka činila 2 115 941,86 Kč. Obec získala dotaci z programu rozvoje venkova ČR v částce 795 063 Kč. Díky bezplatnému zapůjčení těžkých strojů od občana obce Pchery si obec některé práce, které byli původně zahrnuty v ceně projektu, udělala sama, (zemní práce, přesun sutě, přesun hmot atd...) a konečná cena se tak snížila o 250 597 Kč. Obec tedy pokryla ze svých vlastních prostředků 42,32 %, dotace 43,8 % a 13,8 % bylo z celkové ceny odečteno díky práci zhotovené samotnou obcí. (obecpchery/projekty, 2022)

Tabulka 3 - Financování projektu

Vlastní zdroje obce Pchery	42,32 %	767 058 Kč
Dotace programu rozvoje venkova ČR	43,8 %	795 063 Kč
Méně práce	13,8 %	250 597 Kč
Celkem	100 %	1 812 718,69 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, rozhovor se starostkou

4.1.2 Hospodaření obce Pchery

4.1.2.1 Rozpočet roku 2019

V roce 2019 byly ve schváleném rozpočtu obce Pchery příjmy ve výši 34 022 tis. Kč. Výdaje ve schváleném rozpočtu pro rok 2019 byly ve výši 30 694 tis. Kč, což znamená, že schválené příjmy jsou o 3 328 tis. Kč větší, než schválené výdaje. Skutečný rozpočet obce Pchery činil 35 464 tis. Kč u příjmů a 29 606 tis. Kč u výdajů. Ve skutečnosti tedy příjmy v roce 2019 byly větší, než výdaje o 5 858 tis. Kč. (monitor.statnipokladna, 2022)

1. Ze skutečných celkových příjmů, které činily 35 464 tis. Kč byly:
2. Daňové příjmy - 28 306 tis. Kč
3. Přijaté transfery - 3 957tis. Kč
4. Nedaňové příjmy - 2 771 tis. Kč
5. Kapitálové příjmy - 428 tis. Kč

Přijaté transfery jsou tvořeny dvěma skupinami, investiční přijaté transfery a neinvestiční přijaté transfery. Investiční přijaté transfery, které se dále dělí na investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu a z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu. Do daňových příjmů patří: daně z příjmů a zisků kapitálových výnosů, daně a poplatky z vybraných činností a služeb a daně majetkové. Do těchto příjmových skupin patří např. daně z majetku, správní poplatky, daně z fyzických a právnických osob. Do nedaňových příjmů patří např. příjmy z prodeje krátkodobého majetku nebo příjmy z vlastní činnosti. Do kapitálových příjmů patří např. příjmy z prodeje dlouhodobého majetku.

Celkové výdaje jsou tvořeny dvěma skupinami, a to jsou kapitálové a běžné výdaje. Do kapitálových výdajů se řadí pořízení dlouhodobého majetku (budovy, pozemky atd.) a do běžných výdajů se řadí platy, nákupy materiálu a služeb, neinvestiční transfery neziskovým organizacím, neinvestiční transfery obyvatelstvu a neinvestiční příspěvky zřízeným organizacím v obci. (Siřínková, 2022)

Z celkových skutečných výdajů, které činily 29 606 tis. Kč, byly:

1. Běžné výdaje - 18 004 tis. Kč
2. Kapitálové výdaje - 11 601 tis. Kč

Tabulka 4 - rozpočet na rok 2019

Rozpočet na rok 2019 (tis. Kč)			
Schválený rozpočet		Skutečnost	
příjmy	výdaje	Příjmy	výdaje
34 022	30 694	35 464	29 606

Zdroj: vlastní zpracování, monitor.statnipokladna

4.1.2.2 Rozpočet roku 2020

V roce 2020 se oproti roku 2019 schválený rozpočet viditelně snížil. Příjmy činily 28 351 tis. Kč a výdaje činily 24 943 tis. Kč. Skutečnost se ale lišila. Skutečné příjmy činily 34 338 tis. Kč což je o 5 987 tis. Kč více než ve schváleném rozpočtu a výdaje činily 22 260 tis. Kč což je o 2 683 tis. Kč méně než ve schváleném rozpočtu. (monitor.statnipokladna, 2022)

Ze skutečných celkových příjmů, které činily 34 338 tis. Kč, byly:

1. Daňové příjmy - 26 548 tis. Kč
2. Přijaté transfery - 4 190 tis. Kč
3. Nedaňové příjmy - 3 407 tis. Kč
4. Kapitálové příjmy - 190 tis. Kč

Z celkových skutečných výdajů, které činily 22 260 tis. Kč byly:

1. Běžné výdaje - 19 408 tis. Kč
2. Kapitálové výdaje - 2 851 tis. Kč

Tabulka 5 - rozpočet na rok 2020

Rozpočet na rok 2020 (tis. Kč)			
Schválený rozpočet		Skutečnost	
příjmy	výdaje	Příjmy	výdaje
28 351	24 943	34 338	22 260

Zdroj: vlastní zpracování, monitor.statnipokladna

4.1.2.3 Rozpočet roku 2021

V roce 2021 se schválený rozpočet oproti roku 2020 opět snížil. Příjmy činily 26 387 tis. Kč a výdaje činily 23 041 tis. Kč. Skutečnost se ale opět jako v roce 2020 zvýšila, tentokrát se, ale zvýšila i u výdajů. Skutečné příjmy činily 37 777 tis. Kč, což je o 11 390 tis. Kč více, než ve schváleném rozpočtu a výdaje činily 26 011 tis. Kč, což je o 2 960 tis. Kč více, než ve schváleném rozpočtu. (monitor.statnipokladna, 2022)

Ze skutečných celkových příjmů, které činily 37 777 tis. Kč, byly:

1. Daňové příjmy - 30 497 tis. Kč
2. Přijaté transfery - 2 627 tis. Kč
3. Nedaňové příjmy - 4 203 tis. Kč
4. Kapitálové příjmy - 448 tis. Kč

Z celkových skutečných výdajů, které činily 26 001 tis. Kč byly:

1. Běžné výdaje - 21 944 tis. Kč
2. Kapitálové výdaje - 4 067 tis. Kč

Tabulka 6 - rozpočet na rok 2021

Rozpočet na rok 2021 (tis. Kč)			
Schválený rozpočet		Skutečnost	
příjmy	výdaje	Příjmy	výdaje
26 387	23 041	37 777	26 011

Zdroj: vlastní zpracování, monitor.statnipokladna

4.1.2.4 Komparace rozpočtu obce Pchery rok 2019, 2020, 2021

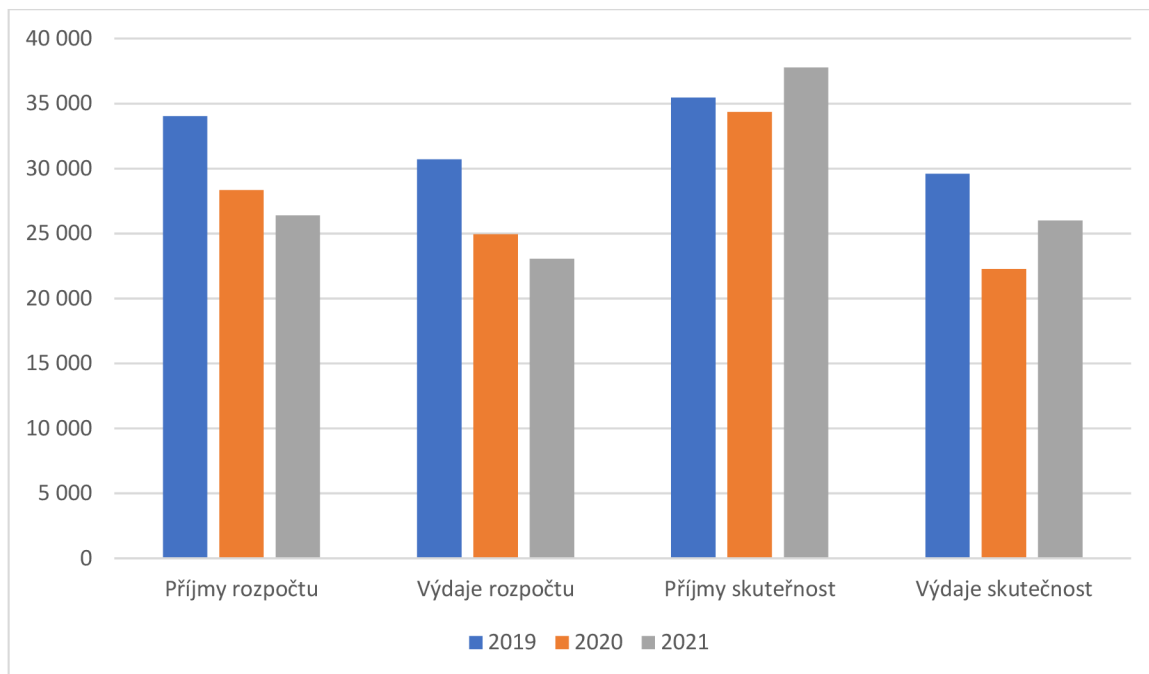
Tabulka 7 - Komparace rozpočtu roků 2019, 2020, 2021

V tis. Kč	Schválený rozpočet		Skutečnost		Rozdíl mezi schváleným rozpočtem a skutečností	
	Příjmy	Výdaje	Příjmy	Výdaje	Příjmy	Výdaje
Rok 2019	34 022	30 694	35 464	29 606	1 442	1 088
Rok 2020	28 351	24 943	34 338	22 260	5 987	2 683
Rok 2021	26 387	23 041	37 777	26 011	11 390	2 970

Zdroj: vlastní zpracování, monitor.statnipokladna

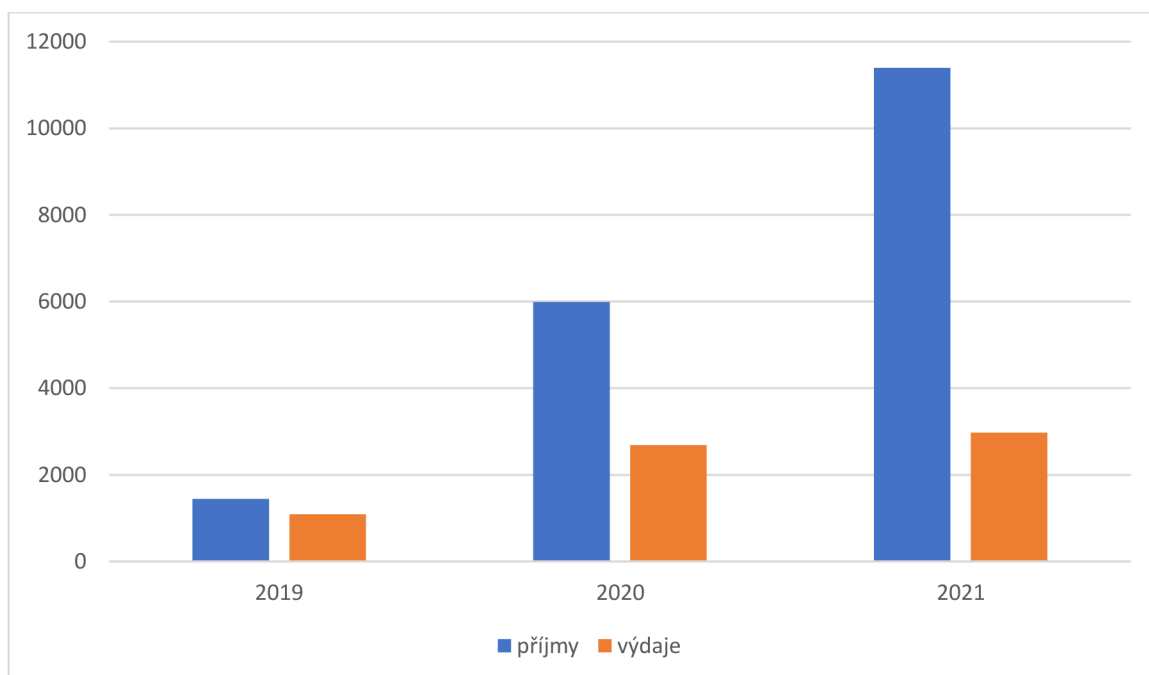
Z grafu č.1 je patrné, že příjmy jsou vždy v každém hodnoceném roku vyšší, než výdaje a tím pádem rozpočet není ztrátový, což velice kladně vypovídá o správném hospodaření obecní samosprávy. V rozpočtu dochází k meziročnímu nárůstu příjmů. Oproti tomu výdaje jsou vždy nižší než v roce 2019. V roce 2019 byly příjmy i výdaje ve schváleném rozpočtu nejvyšší. Naopak nejnižší byly v roce 2021. Rozdíl mezi schváleným rozpočtem a skutečností v roce 2019 a 2020 příliš výrazný nebyl, na druhou stranu největší rozdíl mezi schváleným rozpočtem a skutečností je v roce 2021 u příjmů, kdy rozdíl činí 11 390 tis. Kč viz. graf č.2. Výdaje skutečnosti byly v roce 2019 a 2020 vždy nižší, než výdaje schváleného rozpočtu. U rozpočtu 2021 jsou výdaje vyšší než schválený rozpočet. I přes to je výsledek v roce 2021 daleko lepší, než v předchozích letech, protože skutečné příjmy výrazně přesáhly schválený rozpočet, a to o téměř o polovinu (přesně 43 %) (monitor.statnipokladna, 2022)

Graf 1- Komparace příjmů a výdajů schválených a skutečných

Zdroj: vlastní zpracování, monitor.statnipokladna

Graf 2 - Komparace rozdílu příjmů a výdajů mezi schváleným rozpočtem a skutečností

Zdroj: vlastní zpracování, monitor.statnipokladna

4.1.3 Volby do zastupitelstva obce Pchery

4.1.3.1 Volby do zastupitelstva 2014

Volby do zastupitelstva obce Pchery probíhaly 10.10. – 11.10.2014. v jednom volebním obvodu. V roce 2014 kandidovalo ve volbách celkem 18 kandidátů ve dvou stranách registrovaných na kandidátní listině. 9 kandidátů za Komunistickou stranu Čech a Moravy a 9 za Sdružení nezávislých kandidátů. Ze seznamu 1572 voličů bylo odevzdáno 560 hlasovacích lístků ze kterých bylo 4 261 platných. Účast na volbách byla 35,62 %. Ve volbách s procentuálním zastoupením 71,67 % vyhrálo Sdružení nezávislých kandidátů s 3 054 hlasy a Komunistická strana Čech a Moravy získala 28,32 % s 1 207 hlasy. Sdružení nezávislých kandidátů obdrželo sedm mandátů a Komunistická strana Čech a Moravy obdržela mandáty dva. Občané Pcher zvolili celkem 9 členů zastupitelstva z toho dva členové byli z Komunistické strany Čech a Moravy a sedm ze Sdružení nezávislých kandidátů. Starostou obce zůstal František Dufek, který byl starostou již od roku 1990. (volby.cz, 2014)

Tabulka 8 - Absolutní hlasy jednotlivých politických stran v roce 2014

Komunální volby v roce 2014			
Politická hlasy	Absolutní hlasy	Absolutní hlasy v %	Počet získaných mandátů
KSČM	1 207	28 %	2
SNK	3 054	72 %	7

Zdroj: vlastní zpracování, volby.cz

4.1.3.2 Volby do zastupitelstva 2018

Volby do zastupitelstva obce Pchery probíhaly 05.10. – 06.10.2018 v jednom volebním obvodu a bylo voleno 9 členů zastupitelstva. Do kandidátní listiny bylo registrováno celkem 27 kandidátů ve třech stranách. Pchery JINAK s 9 členy, Komunistická strana Čech a Moravy s 9 členy a SNK a zájmových svazů také s 9 členy. Účast ve volbách činila 60,96 %, kdy voličů v seznamu bylo 1 542, z nichž odevzdalo 940 hlasovacích lístků s 5 623 platnými hlasy. Nejvíce hlasů obdržela strana Pchery JINAK s 48,09% zastoupením a s 3 816 hlasy. Druhá byla strana SNK a zájmových svazů s 43,18% zastoupením a s 3 426

hlasy. Třetí a poslední stranou byla Komunistická strana Čech a Moravy se zastoupením 8,73 % a s 693 hlasy. Mandáty byli rozděleny následovně: Pchery JINAK 5 mandátů, Komunistická strana Čech a Moravy 0 mandátů a SNK a zájmových svazů získalo 4 mandáty. Zastupitelstvo roku 2018 bylo tvořeno pěti členy strany Pchery JINAK a čtyřmi členy strany SNK a zájmových svazů. Starostou obce Pchery se stal Marcel Miška zastupující stranu Pchery JINAK, ten byl ale už v roce 2019 odvolán z důvodu nespokojenosti občanů a zastupitelstva a byl nahrazen Kateřinou Mahovskou, zastupující SNK a zájmových svazů. (volby.cz, 2018)

Tabulka 9 - Absolutní hlasy jednotlivých politických stran v roce 2018

Komunální volby v roce 2018			
Politická strana	Absolutní hlasy	Absolutní hlasy v %	Počet získaných mandátů
Pchery JINAK	3 816	48 %	5
KSČM	693	9 %	0
SNK a zájmových svazů	3 426	43 %	4

Zdroj: vlastní zpracování, volby.cz

4.1.3.3 Volby do zastupitelstva 2022

Volby do zastupitelstva v roce 2022 se konaly 23.09. – 24.09. v jednom volebním obvodu a do zastupitelstva se volilo 9 členů. Do kandidátní listiny bylo zaregistrováno celkem 36 členů ve čtyřech stranách. Pchery-Humny-Theodor s 9 členy, Vize pro Pchery s 9 členy, Pchery JINAK s 9 členy a Pro STOPRO také s 9 členy. Ze seznamu 1 558 voličů bylo odevzdáno 807 hlasovacích lístků, ze kterých bylo 6 872 platných. Účast ve volbách byla 51,80 %. V roce 2022 byla vítězem strana Vize pro Pchery s procentuálním zastoupením 58,16 % hlasů což je 3 997 hlasů. Jako druhí skončilo Pro STOPRO se zastoupením 18,10 % což je 1 244 hlasů, třetí strana Pchery JINAK s 13,64 % a s 937 hlasy, jako poslední skončila strana Pchery-Humny-Theodor s 10,10 % a s 694 hlasy. Mandáty se rozdělily následovně: Pchery-Humny-Theodor jeden mandát, Vize pro Pchery šest mandátů, Pchery JINAK jeden mandát, Pro STOPRO jeden mandát. Opět bylo zvoleno 9 členů zastupitelstva, které bylo tvořeno jedním členem strany Pchery-Humny-Theodor, jedním členem strany

Pchery JINAK, jedním členem strany Pro STOPRO a šesti členy strany Vize pro Pchery. Starostkou zůstává nadále Kateřina Mahovská. (volby.cz, 2022)

Tabulka 10 - Absolutní hlasy jednotlivých politických stran v roce 2022

Komunální volby v roce 2022			
Politická strana	Absolutní hlasy	Absolutní hlasy v %	Počet získaných mandátů
Pchery-Humny-Theodor	694	10 %	1
Vize pro Pchery	3 997	58 %	6
Pchery JINAK	937	14 %	1
Pro STOPRO	1 244	18 %	1

Zdroj: vlastní zpracování, volby.cz

Tabulka 11 - Komparace komunálních voleb

Volby do zastupitelstva	Volební účast	Počet politických stran	Počet kandidátů	Počet členů volených do zastupitelstva
2014	35,62 %	2	18	9
2018	60,96 %	3	27	9
2022	51,16 %	4	36	9

Zdroj: vlastní zpracování, volby.cz

Z tabulky č. 11 je patrné, že za sledovaná období byla nejvyšší účast v roce 2018, která činila 60,96 %. V tomto roce se začal o post starosty ucházet pan Miška za stranu Pchery JINAK a v tomto roce se starostou obce Pchery i stal. Usiloval převážně o zavedení nového autobusového spoje, který přímo spojoval obec Pchery s hlavním městem Praha. Do té doby bylo v obci autobusové spojení pouze s Kladnem a Slaným. Převážně z tohoto důvodu byla účast ve volbách značně zvýšena. Do roku 2018 byl po dlouhou dobu starostou František Dufek a v této době byla účast ve volbách značně nízká z důvodu malého zájmu občanů ku příkladu v roce 2014 činila účast pouze 35,62 %, což je téměř o polovinu vyšší účast, přesně 25,34 %. Počet politických stran se každé volební období také postupně zvyšoval. V roce 2014 se účastnily pouze dvě strany, a to Komunistická strana Čech a Moravy a Sdružení nezávislých kandidátů. V roce 2018 se zúčastnily 3 strany, a to Pchery JINAK, SNK a zájmových svazů a Komunistická strana Čech a Moravy a v roce 2022 byly strany 4, strana

Pchery-Humny-Theodor, Vize pro Pchery, Pchery JINAK a Pro STOPRO. Každý rok měli všechny strany vždy po devíti členech, což je za rok 2014 18 kandidátů, za rok 2018 27 kandidátů a za rok 2022 36 kandidátů. Nejvyšší počet kandidátů byl tedy v roce 2022. Každý rok se volil stejný počet členů zastupitelstva.

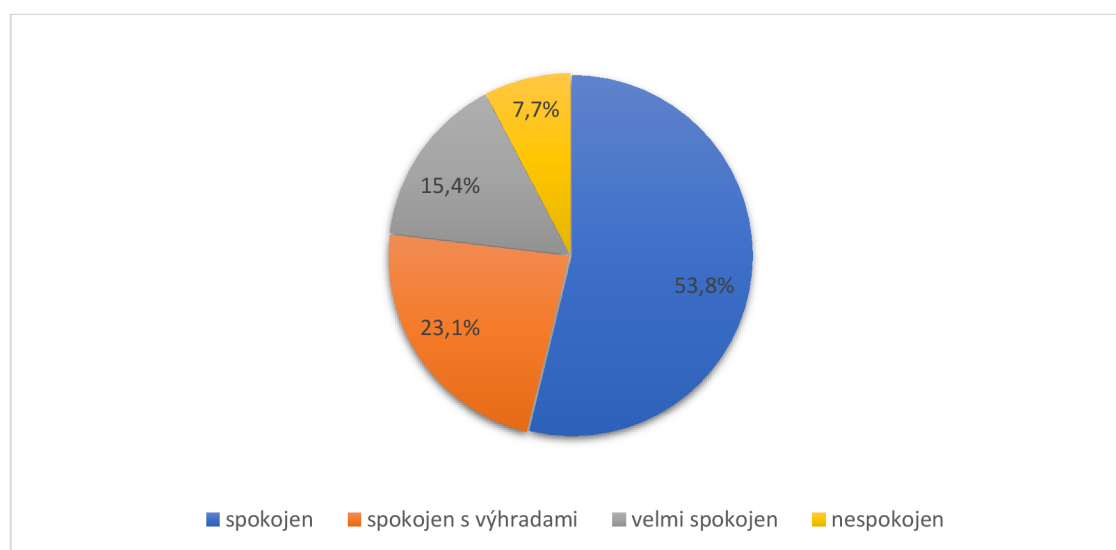
4.2 Dotazníkové šetření

S občany obce Pchery bylo provedeno dotazníkové šetření. Cílem bylo zjistit, jak jsou spokojeni s dosavadní samosprávou obce Pchery. Občané byli osloveni pomocí sociálních sítí využívaných pouze občany Pcher. Celkem bylo získáno 109 responzí. Z toho bylo 73 žen a 36 mužů.

Shrnutí dotazníkového šetření:

Z grafu č. 3 je zjevné, že více než polovina dotazovaných je s funkcí současné samosprávy spokojena. Konkrétně, 53,8 % spokojených, 15,4 % velmi spokojených a 23,1 % je spokojeno s výhradami. Výhrady se týkají převážně složení zastupitelstva, podezřelé spolupráce s některými subjekty obce a nejvíce s realizací některých projektů a udržování obce, nejčastěji se jedná o špatnou kvalitu chodníků a silnic. Spokojení respondenti jsou převážně ve věku 25-40 let se středním vzděláním s maturitou, a jsou ve Pcherách od svého narození. Nespokojených respondentů je pouze 7,7 %, kde nejvíce je ve věku 25-40 let, se středním vzděláním s maturitou a jsou také občany Pcher již od narození.

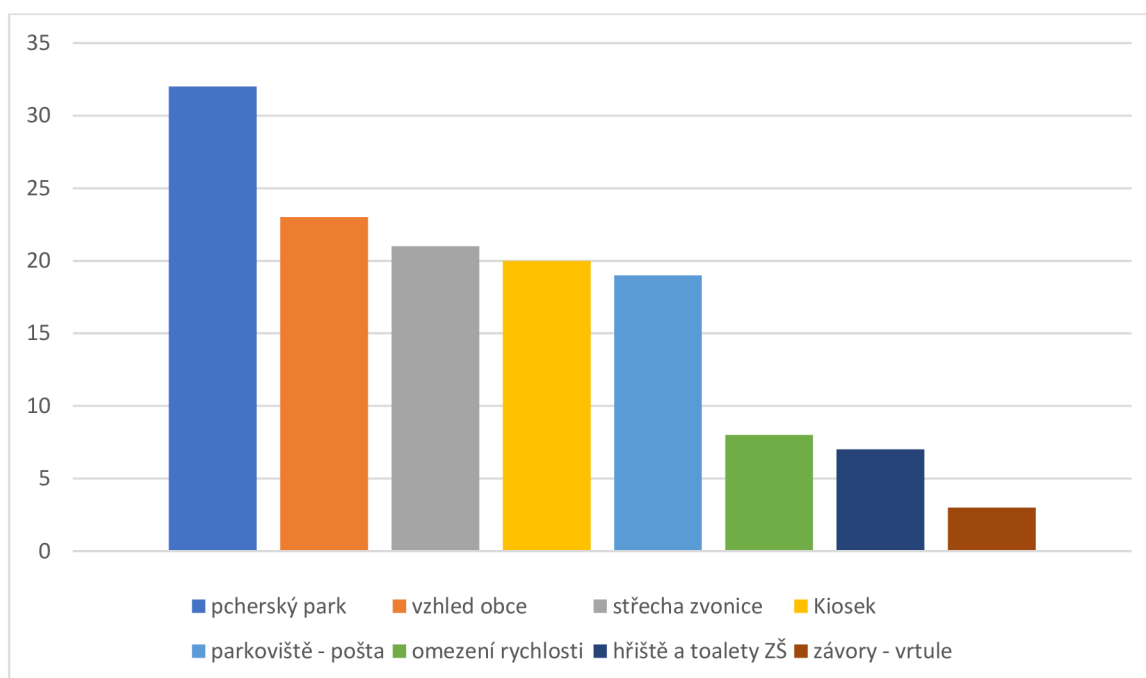
Graf 3 - Spokojenost občanů se samosprávou obce

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č.4 je patrné, že nejvíce jsou občané spokojeni s projektem úpravy pcherského parku, vylepšením vzhledu obce, opravou střechy zvonice a vybudováním kulturního centra a parkoviště u místní pošty, i když si někteří stěžují, že ku příkladu rekonstrukce obecního parku byla rozdělena do dvou etap, kdy druhá etapa nebyla dokončena okamžitě s první. I přes některé tyto výhrady ale většina občanů označila tyto projekty za účelné a smysluplné.

Graf 4 - Spokojenost občanů s projekty obce

Zdroj: vlastní zpracování

Většina obyvatel ví, kdo je současným starostou obce a jsou velmi spokojeni s poskytováním informací ohledně obecního dění, konkrétně: 53,8 % spokojených, 25 % velmi spokojených, 5,8 % spokojených s výhradami a 15,3 % je s poskytováním informací nespokojených nebo je informace nezajímají. Obec podle 47,1 % občanů pracuje s obecním rozpočtem dobře nebo spíše dobře. 7,5 % občanů si nemyslí, že obec pracuje dobře s rozpočtem a 35,8 % o tom nemá dostatečný přehled. Akce, které obec pořádá společně se sdružením Pcherské maminky jako je např. pouť, drakiáda, masopustní průvod a další, se občanům líbí nebo jsou nadšeni, konkrétně 55,3 %, spousta se jich ale často neúčastní z důvodu času a určení akcí převážně pro rodiče s dětmi, konkrétně 23,3 %.

5 Výsledky a diskuse

Z dotazníkového šetření o spokojenosti občanů se samosprávou obce se zjistilo, že více než polovina dotazovaných je s funkcí současné samosprávy spokojena. To vypovídá o tom, že současná samospráva obce, která získala v posledních komunálních volbách 58 % absolutních hlasů, dodržuje své cíle, a dokonce jsou s její činností spokojeni i ti občané, kteří ve volbách volili stranu jinou. Výhrady ohledně současné samosprávy se nejvíce týkaly realizace některých projektů a udržování obce, nejčastěji se jedná o špatnou kvalitu chodníků a silnic. I když se obec ve sledovaném období zaměřila na zlepšení vzhledu obce, konkrétní zlepšení obecního vzhledu bylo ale cíleno spíše na hlavní pozemní komunikaci. Je tedy patrné, že spíše než na celkový vzhled obce se obecní samospráva zaměřuje spíše na konkrétní, větší obecní projekty. Jako je např. již zmíněný obecní park nebo rekonstrukce střechy zvonice. Ostatní, menší projekty jako jsou chodníky a silnice vedlejších cest se tím pádem dostávají do pozadí.

S projektem úpravy pcherského parku byli občané spokojeni nejvíce, i když si někteří stěžují, že rekonstrukce obecního parku byla rozdělena do dvou etap, kdy druhá etapa nebyla dokončena okamžitě s první. Ze studie projektu rekonstrukce obecního parku a rozpočtu obce je zřejmé, že celková rekonstrukce by byla pro obec velice nákladná, a proto se obec rozhodla rozdělit rekonstrukci na dvě etapy, kdy druhá etapa bude naplánována na příští rok. Tím předešla obec vysokým nákladům a získala čas pro získání další dotace a potřebných příjmů k realizaci druhé etapy, která bude s největší pravděpodobností nákladnější než etapa první. Také tím dala prostor pro ostatní menší projekty realizované v obci.

Podle dotazníkového šetření 47,1 % občanů souhlasí, že obec pracuje s obecním rozpočtem dobře nebo spíše dobře. Pouhých 7,5 % občanů si nemyslí, že obec pracuje dobře s rozpočtem a 35,8 % o tom nemá dostatečný přehled. Z toho vypovídá i studie obecního rozpočtu, kdy žádný rok, který byl za sledované období hodnocen nebyl ztrátový a příjmy vždy převyšovaly výdaje.

6 Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo posouzení vlivu samosprávy na rozvoj obce Pchery. V teoretické části bakalářské práce byly definované pojmy, které se vztahují ke komunálním volbám, hospodaření obce a celkovému vlivu na obecní rozvoj. Obec a její kompetence byli vymezeny v zákoně č. 128/2000 Sb. a zákon, který uplatňuje řádné komunální volby je vymezen zákonem č. 491/2001 Sb. Praktická část obsahuje komparaci volebních období od roku 2014 až po rok 2022. Ve volebních obdobích bylo posuzován počet politických stran, platné hlasy voličů a volební účast. Nejvyšší účast byla v roce 2018 s 60,96 % účastí. Tato vysoká účast byla převážně z důvodu snahy o změnu dosavadního starosty obce jiným starostou, který usiloval o výrazné změny v obci. Do té doby totiž samospráva obce příliš velké změny neprováděla a obec začala být značně zanedbaná. Komparace rozpočtů obce od roku 2019 až po rok 2021 obsahuje příjmy a výdaje jak skutečného, tak i schváleného rozpočtu k závěru kalendářního roku. Ve srovnání těchto rozpočtů je zřejmé, že příjmy obce Pchery postupně rostou a rozpočet není za sledované období ztrátový, kdy nejvyšší skutečný příjem byl v roce 2021. To vypovídá o dobrém hospodaření obce s rozpočtem. Příkladem je projekt obnovy obecního parku, který slouží pro veřejné obecní akce, protože obce nedisponuje návsí. Park byl před rekonstrukcí v dezolátním stavu a omezoval převážně občany s omezenou mobilitou. Ze studie vyplývá, že obec z 43,8 % pokryla náklady z dotace programu rozvoje venkova a samotná obec pokryla 42,32 % částky. 13,8 % bylo z částky odečteno díky méně pracím, díky čemuž obec ze značné části snížila výdaje na rekonstrukci. Občané Pcher měli prostřednictvím dotazníků sdělit, jak jsou spokojeni se současnou samosprávou obce.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že z 92,3 % jsou občané z celkového hlediska spokojeni se současnou samosprávou obce, i když 23,1 % s určitými výhradami. Z velké části jsou kvalitně obeznámeni s děním v obci a jsou spokojeni i s aktivitami obce mimo projekty a rozpočet, jako např. kulturní akce a sdílení informací. Výrazně nespokojeno bylo jen 7,7 % občanů, kdy jejich nespokojenost byla převážně v sestavení zastupitelstva a s některými projekty obce.

Ze studie komunálních voleb, obecního rozpočtu a dotazníkového šetření tedy vyplývá, že vliv současné samosprávy obce Pchery má pozitivní vliv jak na hospodaření a rozvoj obce, tak i na samotné občany obce Pchery.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Publikace

BALÍK, Stanislav. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

ČMEJREK, Jaroslav. Příručka k výuce politologie. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, katedra humanitních věd, 2006. ISBN 80-213-1591-1.

ČMEJREK, Jaroslav. Obce a regiony. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. Politologie (Alfa Nakladatelství). ISBN 978-80-87197-00-4.

KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-956-2.

KREJČÍ, Oskar. Nová kniha o volbách. Praha: Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-01-0.

MÁCHOVÁ, Šárka. Pchery 1222-2022. Varnsdorf: Vladimír Němeček, 2022. ISBN 978-80-110-2069-9

NOVÁK, Miroslav. Systémy politických stran: úvod do jejich srovnávacího studia. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 8085850-22-2.

PRŮCHA, Petr a Karel SCHELLE. Základy místní správy. Brno: Iuridica Brunensia, 1995. Právo a současnost. ISBN 80-85964-00-7.

ŘÍCHOVÁ, Blanka. Úvod do současné politologie: [srovnávací analýza demokratických politických systémů]. Vyd. 3. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0218-9.

SUŘÍKOVÁ, Terezie. Vliv samosprávy na rozvoj městyse Cerhenice. Praha, 2022. Bakalářská práce. Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd. Vedoucí práce Ing. Sylvie Kobzev Kotásková.

7.2 Právní předpisy

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Zákon č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 368/ 1990 Sb. České národní rady o volbách do zastupitelstev v obcích

Zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

7.3 Elektronické zdroje

MONITOR STÁTNÍ POKLADNA. Obec Pchery (Kladno). [online]. Publikováno 2019. [cit. 2023-23-02]. Dostupné z:

<https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00234788/prehled?rad=t&obdobi=1912>

MONITOR STÁTNÍ POKLADNA. Obec Pchery (Kladno). [online]. Publikováno 2020. [cit. 2023-23-02]. Dostupné z:

<https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00234788/prehled?rad=t&obdobi=2012>

MONITOR STÁTNÍ POKLADNA. Obec Pchery (Kladno). [online]. Publikováno 2020. [cit. 2023-23-02]. Dostupné z:

<https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00234788/prehled?rad=t&obdobi=2112>

MONITOR STÁTNÍ POKLADNA. Obec Pchery (Kladno). [online]. Publikováno 2022. [cit. 2023-23-02]. Dostupné z:

<https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00234788/casove-rady>

OBEC PCHERY.CZ. [online]. [cit. 2023-23-02]. Dostupné z: <https://www.obecpchery.cz/>

OBEC PCHERY.CZ. Projekty. [online]. [cit. 2023-23-02]. Dostupné z:

<https://www.obecpchery.cz/projekty>

VOLBY.CZ. Volby do zastupitelstev obcí 10.10. 11.10.2014: Jmenné seznamy. [online]. Publikováno 2018. [cit. 2023-23-02]. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=2103&xobec=532720&xstrana=0&xstat=0&xodkaz=1>

VOLBY.CZ. Volby do zastupitelstev obcí 10.10. 11.10.2014: Pořadí podílu hlasů. [online]. Publikováno 2018. [cit. 2023-23-02]. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv11122?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2103&xobec=532720&xstat=0>

VOLBY.CZ. Volby do zastupitelstev obcí 05.10. - 06.10.2018: Jmenné seznamy. [online]. Publikováno 2018. [cit. 2023-23-02]. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=2103&xobec=532720&xstrana=0&xstat=0&xodkaz=1>

VOLBY.CZ. Volby do zastupitelstev obcí 05.10. - 06.10.2018: Pořadí podílu hlasů. [online].

Publikováno 2018. [cit. 2023-23-02]. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv11122?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2103&xobec=532720&xstat=0>

VOLBY.CZ. Volby do zastupitelstev obcí 23.09. – 24.09.2022: Jmenné seznamy. [online].

Publikováno 2022. [cit. 2023-23-02]. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2022/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=2103&xobec=532720&xstrana=0&xstat=0&xodkaz=1>

VOLBY.CZ. Volby do zastupitelstev obcí 23.09. – 24.09.2022: pořadí podílu hlasů. [online]. Publikováno 2018. [cit. 2023-23-02]. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2022/kv11122?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2103&xobec=532720&xstat=0>

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 - mapa Pcher	27
Obrázek 2 - znak Pcher	28

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 - počet obyvatel na počet členů zastupitelstva	18
Tabulka 2 - vývoj počtu obyvatel	29
Tabulka 3 - Financování projektu	31
Tabulka 4 - rozpočet na rok 2019	32
Tabulka 5 - rozpočet na rok 2020	33
Tabulka 6 - rozpočet na rok 2021	34
Tabulka 7 - Komparace rozpočtu roků 2019, 2020, 2021	34
Tabulka 8 - Absolutní hlasy jednotlivých politických stran v roce 2014	36
Tabulka 9 - Absolutní hlasy jednotlivých politických stran v roce 2018	37
Tabulka 10 - Absolutní hlasy jednotlivých politických stran v roce 2022	38
Tabulka 11 - Komparace komunálních voleb	38

8.3 Seznam grafů

Graf 1 - Komparace příjmů a výdajů schválených a skutečných.....	35
Graf 2 - Komparace rozdílu příjmů a výdajů mezi schváleným rozpočtem a skutečností ..	35
Graf 3 - Spokojenost občanů se samosprávou obce.....	39
Graf 4 - Spokojenost občanů s projekty obce	40

8.4 Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika

Kč – korun českých

KSČM – Komunistický strana Čech a Moravy

SNK – strana nezávislých kandidátů

SDH – sbor dobrovolných hasičů

9 Přílohy

Příloha č. 1 – Otázky z dotazníku pro občany Obce Pchery

1. Jak jste spokojeni s funkcí samosprávy obce?
2. Pokud jste na předchozí otázku odpověděli „spokojen s výhradami“, napište s jakými.
3. Víte, kdo je současný/ná starosta/ka obce?
4. Jaký projekt obce se vám nejvíce líbí nebo líbil?
5. Jak jste spokojeni s poskytováním informací ohledně dění v obci?
6. Chtěli byste něco ve Pcherách změnit?
7. Hospodaří podle Vás obec dobře s obecním rozpočtem?
8. Jak se Vám líbí akce, které pořádá obec?
9. Pokud jste odpověděli na předchozí otázku „nelíbí se mi/ neúčastním se“, uveďte důvod.
10. Jsou podle Vás projekty realizované obcí účelné a smysluplné?
11. Jste spokojeni s úpravou parku?
12. Jak dlouho žijete v obci?
13. Kolik Vám je let?
14. Zaškrtněte pohlaví
15. Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání?